

D A N I C A.

Katolišk cerkven list.

Tečaj XI.

V Ljubljani 30. kimovca 1858.

List 20.

Hvala sv. Rešnjiga telesa.

(Iz nemškiga.)

Plav' nebo, vse svetlo,
Koljko zvezdic šteješ ti?
Ni jih znat' toljkokrat
Bod' česen svet' zakrament.

Božji svet, zal razpet,
Koljko prahov šteješ ti?
Ni jih znat'.

Zlat' polje, rast travé,
Koljko bilik šteješ ti?
Ni jih znat'.

Večni čas, dolgi čas,
Koljko uric šteješ ti?
Ni jih znat'.

Gojzd zelen, lep beršen,
Koljko vejic šteješ ti?
Ni jih znat'.

Siv' morje, zbor vodé,
Koljko kapljic šteješ ti?
Ni jih znat'.

Solčni svit, ognjevit,
Koljko žarkov šteješ ti?
Ni jih znat'.

Hicinger.

Provikar Kirchner in srednje-afrikanski misijon.

Mož v cvetu svoje mladosti, nežne pa visoke postave, ki je vse svoje moči posvetil Bogu in nesrečnemu Kamovinu zarodu, je te dni prišel iz vroče Afrike in to dobo med Slovenci biva. Močno je skoz 4 leta nad njim glodala vročina in merzlično sudansko obnebjé; vendar ga je previdnost Božja zmed mnogih družih ohranila, če tudi zdelaniga in malo de ne obnemogliga. Ali kakor se že skorej usahnela cvetlica po pohlevnim dežji naglo opomore, kakor terpeča ribica v vodo pridši oživi, tako se je blede in upadlo obličje tega gospoda poživilo, naglo zopet napolnilo in tako rekoč omladelo, ko je prišel čez morje v naše kraje. Ta mož je gospod Matevž Kirchner, Abuna Mata po arabsko imenovan, zanesljivi naslednik našiga nepozabljiviga rojaka, ranjčiga provikarja dr. Ign. Knobleherja, Abuna Solimana.

Misijonar Kirchner je domá iz Bamberga na Parskim in se je bil l. 1854 pridružil afrikanskimu misijonu. Zraven izverstne učenosti in znanja evropskih, razun slovanskih jezikov govori popolnoma arabsko, in v malo tednih se je naučil zamursko-barske besede toliko, de se je z zamurci v Gondokori zamogel pogovarjati; — posebno zunanjo uglašenost pa si je bil pridobil bivši domači učenik pri znanim ranjčim grofu Spaur-u v Rimu, prejden je v misijon šel.

21. t. m. je gosp. provikar popotval iz Tersta skoz Gorico proti Ljubljani, kamor je 25. prišel. Prijazna gostoljubnost in velikoserčnost, s kakoršno je bil sprejeman po potu, zlasti v Terstu, Gorici, Ipavi, Postojni, Cirknici in zdaj v Ljubljani je lepa priča, kako v živim spominu je Slovencem afrikanski misijon in obdelovavci tega pretežkiga in zapušeniga vinograda. Čez kake dni pojde slavni popotnik dalje proti Dunaju, potem v svojo domaćijo na Parsko, poslednjé na Laško in v Rim, in od ondot po izvršenih opravilih nazaj na svoje apostolsko delo med černe brate.

Ker je naglo zaporedama pomerlo toliko slavnih in

starih misijonarjev, je srednje-afrikanski misijon močno omajan in skorej spodkopán. Ako je v Božjih svetih namenih, de se ohrani, opomore in vterdi, mu bo treba kerpko pod roko seči, in težka naloga je operta na noviga gosp. provikarja; k sreči de je on mož, ki je kós toliki butari.

Pred drugim bo treba poiskati novih delavnih moči za srednje-afrikanski misijon, ker je le malo misijonarjev, njih 7 ali 8, in tudi zastran tih ni zanesljivo, če so še vsi živi. Ravno dospelo pismo naznanuje, de je čast. gosp. Aleksander, edini misijonski duhoven v Hartumu, za nevarno merzlico bolan, in tudi nekteri drugi ob Beli reki so pri odhodu gosp. provikarja bolehalo za tem zlegam. Gosp. provikar zeli zraven družih duhovnov, kakor dosihmal, kak pobožni red za svoj misijon pridobiti. To bi bilo posebno dobro, ker redovniki se ložej po potrebah menjajo in odmerli z novimi nadomestujejo, in bi potem takim misijon zastran duhovnih delavcov manjkral zadel v zaderge in ponanjkanje. Tudi je upanje, de bodo mnih, bolj uterjeni, sovražno obnebjé ložej prenašali. Saj v Egiptu in dalje ob Nilu, kjer so misijonarji iz reda sv. Franciška, ni toliko od nenavadnih mertvij slišati. Je pa sploh ravno ta trenutek, prejden se daljne osnove naredé, novih in kerpkih moči treba. Neduhovni morajo zraven rokodelstva tudi delo na vertu in na polji dobro umeti, de so misijonu v prid.

Druga želja gosp. provikarja je, de naj bi se napravil vstav ali sobivališé, v katerim bi se v prid afrikanskiga misijona zbrali po Evropi raztreseni zamurski otroci. Taki vstav ali kolegij bi se utegnili napraviti v Kairi, in bi zamogel služiti tudi v pripravljanje vsim sploh, ki se za ta misijon pripravljajo. Bil bi verh tega potrebno središe med Evropo in afrikanskimi misijoni. Ta vstav bi se utegnili sčasama tako vrediti, de bi po posebni osnovi obsegal vse učilnice za ta misijon, pa tudi kje naprave za nauk družih potrebnih reči v misijonu, kolikor bi se dalo. Taka naprava bi utegnila biti tudi silno koristna za turške spreobrnjenecé, ker sliši se, de poslednji čas jih njih veliko dobiva voljo, v katoliško Cerkev prestopiti. Kteri zmed mladih arabcov in spreobrnjenecov bi želeli misijonarji biti, bi imeli v tem vstavu priložnost, se za ta stan izobraziti. In kako prijetno bi bilo za misijonarje, kteri bi v težkim delu med zamurci obnemogli, ker bi tukaj imeli priliko, se zopet uterditi in ob enim za misijon delati po svoji zmožnosti. Je pa ta misel želja, ki se ne vé, kdaj se bo vresnicila, desiravno je sila. Treba bi bilo učilnih moči, ki bo nekoliko težko za-nje, pa tudi obilno dнарne pomoči. Pri manjših pomočkah se bo taki vstav napravil v Neapelnu ali pa v Rimu.

Nadaljna želja je, de bi se ob Beli reki napravilo sredisno misijoniše (Centralstation) za vse zamurce, s solami in naukam za vse reči, ki so zamurcam nar bolj potrebne. Nar pripravniši za to bi bilo pri sv. Krizu, ker tam gori zamore misijon zemljisa 4 dni na dalje v svojo posest vzeti. Tukaj bi se zamogli vsi zamurski keršenci shajati, se v vasi naseljevati in vstanavljati. Tako bi v

sredi zamurcov vstala močna in samostojna kersanska občina, od kodar bi se kersanstvo na vse strani razširjalo.

Zraven teh velikih potreb so pa tudi še nekatere manjši reči, ki se ne dajo dosti odlašati.

Misijon ima že precej odraslene mladosti obojiga spola; takim bo treba pomagati, da pošteno k kruhu pridejo in na svojo roko začnejo delati. Ako jih misijon brez pomoči pusti, so v nar. veči nevarnosti, da bi zopet ne obdivjali, in bi bil ves trud nad njimi zgubljen.

Pri sv. Križu je treba novih hiš za vsak spol misijonske mladosti posebej, ker kočje, v katerih zdaj prebivajo, so le slabe in zlasti ženska mladost je v nevarnosti zastran ropa in v družih ozirih.

V Hartumu je veliko otrok koptiške ločine, kateri bi radi hodili v katoliške šole; so pa preveč spačeni in misijonarji si jih ne upajo pustiti med misijonsko mladost. Ker je pa vendar veliko na tem ležeče, da apostoljsko djanje tudi med te ločence sega in si jih sčasoma privabljuje, torej želi gosp. provikar, da bi se posebna šola napravila za take razkolniške otroke.

Za katoliško pokopališe v Hartumu je namestnik kralj Said paša kos zemljiša podaril in odkazal, katero se mora obzidati in lepo za pokopališe vravnati, kar bo precej dela in stroškov prizadelo.

Za poduk ženske mladosti, ki se davno že pogreša in želi, je za zdaj dosti, da se kaka hiša v Hartumu najme in za čedno stanovanje vravná. To bi se dalo z malimi stroški doseči, zidanje pa bi silo velike stroške prizadjalo. Za oskerbljenje redovnih učenic, upa gosp. provikar, da morebiti propaganda kej pripomogla. Potreba je pa pred vsem več misijonarjev, ker eden zmed njih bo mogel tudi za ta vstav biti posebin vodja, spovednik in šolski oglednik.

Misijonsko poslopje je treba za eno stropje zvikšati, da se misijonske stanovanja nekoliko iz smerdljiviga hlapa povzdignejo, potlej je upati, da bo bolj zdravo in ne bodo neprenehama od morivnih merzlic nadlegovani.

Turn ali zvonik pri kapeli že tudi delajo. Eden zmed unih 2 novih zvonov iz Krajuskiga je za zdaj v začasnem stolpu in se z njim zvoní; drugi večji pa je bil mogel zavolj teže v Korosku ostati, vendar je zdaj že vravnano, da se bo v Hartum prenesel. Bile so namreč takrat zgoli slabe oguljene kamele, ki niso mogle velike teže nesti.

Poslednjič je tudi se dosti družih potreb v tem misijonu, p. v oziru cerkvene oprave; desiravno je bilo namreč veliko taceh reči že v Hartum poslanih, se vendar sčasoma nekaj odergnejo in pobabijo, in ker se na več misijonskih naselbin razdelé, jih rado hitro primanjkuje.

Ako bi blagovolil kdo kej enačiga podariti, je želeti, da bi bilo iz lahke enobarvne robe.

K takimu djanju se pa veliko pomočkov potrebuje, kakor sleherni lahko previdi; torej je močno želeti, da bi se lepa gorečnost za ta silno težavni misijon nikjer, in zlasti tudi med Slovenci ne ohladila, ker je ravno nasproti potrebno, da bi se le še zvikšala. Da bi se prihodki za misijon zvikšali, bo v. č. gosp. provikar svetoval, da naj se Marijina družba sklene s staršimi misijonskimi družbami, t. j., s propagando v Rimu in njenima podružnicama, v Lijonu na Francoskim, in sv. Ludovika na Parskim, da bo afrikanski misijon tudi od ondot pomoč dobival.

K sklepu vošimo še, kar je pred vsem nar. bolj potreba, da bi Gospod Bog zamurcam njih terde serca resnično odperl in pa misijonarjem terdnejši zdravje, dušno in telesno moč milostno dodelil, ter take delavce zdramil, kateri so zmožni za to apostoljsko delo.

Duhorne vaje v Ljubljani od 30. vel. serpana do 3. kimorca tekočiga leta.

Kar je sv. apostel Pavel velel z besedami: „Prenovite se z obnovenjem svojiga duha!“ to je 30. vel. serpana duhovnov vsake starosti, višji in nižji verste v ljubljanskim

Alojzijevišu skupej spravilo, da bi ločeni od posvetniga hrupa, v tibi samoti, z združeno molitvijo, z zveličavnim branjem, svetim premišljevanjem, očiševanjem in posvečevanjem svoje duše za svoj sveti poklic na novo oživeli. Ne bom popisoval lepo ozalisane kapele, ne izvrstniga petja verlih alojzijanov med jutranjo in večerno Božjo službo; le toliko rečem, da so po svoji moči vse storili, kar je tiste dni moglo našo Božjo službo olepšati in povzdigniti. Le jedro duhovnih vaj hočem bolj oméniti. — Močno nas je zveselilo, precej pri začetku zagledati pred seboj svojiga ljubiga vikšiga pastirja, ki so po zaklicanji svetiga Duha in danim blagoslovu s presvetim Rešnjim telesam tudi sami svoje veselje nam razodeli, da so nas v svetim namenu ondi zbrane vidili. Že njihovih beséd ne morem zamolčati. Rekli so: „Desiravno me je to leto moje pastirsko popotovanje hudo zdelalo in me teža moje starosti tlači, si vendar tega nisim mogel odreči, da bi vas, ljubi moji! danstukaj sam ne pozdravil. Vojska je naše življenje, so rekli na dalje. Skušnjave imamo v sebi in krog sebe; nihče ni brez nevarnosti. Brez vojske ni kreposti (čednosti) nobene, ne modrosti, ne zmage, ne krone. Neprenehljiva vojska nam je potrebna do konca našiga življenja. Z Božjo pomočjo bomo zmagali.“

Nato je naš vodnik, častitljivi O. Stöger iz Jezusove družbe, pričel duhovne premišljevanja. Preglejmo jih nekoliko; utegne prav biti nam, ki smo pričujoči bili, in drugim, ki niso bili.

Lepo je že pričel, rekoč: „Ako se dober oče veseli, viditi v edinosti, v Bogu zbrane vse svoje otroke; lahko umem, da so se tudi vaš duhovni stari oče vas tukej zbranih iz serca zveselili. Vem pa tudi, da bodo — ker potlesu med nami biti ne morejo — v duhu vedno med nami, ter bodo kakor Mojzes svoje roke nad nami proti nebu vzdigovali, in potrebne milosti in pomoči v našim svetim delu nam prosili.“ Razložil je potem namen duhovnih vaj, in nagibe, ki so nas skupaj privabili, namreč: gnada Božja, Božji poklic, skerb za očiševanje in posvečenje svoje duše, za svoje in družih boljšanje in obilniši rast v dobrim. V naslednjih deseterih premišljevanjih nas je vodil po peterih postajah: vere, kesanja, luči, pastirske gorečnosti in ljubezni Božje. — Na postaji vere smo premišljevali pomembive vprašanja: Od kod sim? Od Boga; Božji otrok sim. Kolika visokost, častitljivost in blagorodnost je to za nas! Čimú sim na svetu? Da bi Boga ljubil, njemu služil, se z njim zedinil. Kam je naš cilj in konec? V nebesa. Tje gor priti, mora biti vsa moja skerb, kaksna je s svetom in njega zveličanjem? Strašna! „Veliko je poklicanih, malo izvoljenih“. Koliko sim si dozdaj prizadjal? Kaj hočem zdaj storiti? Terdni sklep: Zveličati se hočem, naj velja, kar hoče! Potem smo premišljevali iz sv. pisma razvidno in spričano resnico, da so v nebesih mnogotere stopnje zveličanja — da Bog nas duhovne k obilniši svetosti in popolnosti, pa tudi na vikši stopnjo zveličanja kliče. Bog hoče, da smo tu in tam z njim v naj bližnji zavezi. Ako smo v svojim poklicu njemu zvesti, in do konca stanovitni ostanemo, nam hoče dati perve prebivališa v nebeskim kraljestvu. „Bog, pridi mi v pomoč; Gospod, teči mi pomagat!“ — Na postaji kesanja smo premišljevali greh kot nar. hujsi zleg. To se spozna 1. iz kazni (štrafing) za greh; zemlja dolina solz zavolj greha — pekel z večnimi kaznimi zavolj greha — Sin Božji na križu zavolj greha. To se vidi 2. iz družih nasledkov greha: gnada Božja zgubljena — vse poprejšnje zasluženje zgubljeno — vse dobre dela v grešnim stanu zgubljene — po dopolnjeni meri grehov tudi gnada pokore zgubljena. Potem smo premišljevali lastnijo greha: smertni greh strašna prederznost, zaničevanje vsemogocniga, neskončno svetiga, pravičniga Boga; še hujsi razzaljenje Božje greh duhovnov. Tudi mali grehi so pred Bogom kaj veličiga in v velike pripravljajo, se jih je torej tudi treba bati in varovati. Zgled sv. Te-

rezije. — Na tretji postaji, postaji luči, smo narpervo nekoliko premišljevali peklenški oginj. Kaj terpe? Kje terpe? Med kom terpe? Kako bitko je že grizenje in očitjanje vesti — brez miru, brez pomoči, brez polajška. Boga zgubiti, je vse zgubljeno, in to na večno. Nevarnost za vsakteriga, tudi za duhovna. Pogled proti nebesam v tolažbo in veči spodbudo. Pogled na križ v tolažbo spokornimu grešniku. Prava pokora potrebna, zlasti prava grevinga nad greham in terdni sklep, resnična volja poboljšanja. „Nebeško kraljestvo silo terpi, in le kateri si s silo prizadevajo, ga bodo dosegli“. Na ti postaji smo pa tudi blede luč smerti premišljevali: smert je gotova — ura, kdaj, negotova — razsodi za večno. „Kamor drevó pade, ondi obleži. Kaj mi bo na smertni postelji bitkost delalo? Storjeni grehi — prežete pa zanemarjene gnade — nepokoršina do tistih, ki so mi le dobro hotli in mojiga zveličanja iskali. Kaj le me bo takrat tolažilo? De sim vero do konca zvesto ohranil — de sim se resnično in stanovitno spreobernal — kolikor sim dobriga storil prav iz ljubezni do Boga — de sim pravo ljubezen in češenje do Marije imel. — Na postaji pastirske gorečnosti smo si zgled Jezusov pred oči postavili. Jezus je rad in pogosto molil; tudi mi moramo radi in goreče moliti, de bo naš trud sad donesel. Jezus se je tvegal vsiga posvetniga, je daroval vse, clo svoje življenje v naše zveličanje; tudi mi moramo biti pripravljene, darovati svoje premoženje, svojo čast, svoje zdravje in življenje v Božjo čast in dušam v zveličanje. Jezus se je poganjal za Božjo čast in zveličanje duš; tudi mi se moramo poganjati za nauk in pravice svete katoliške Cerkve, za čast in lepoto Božje hiše, za zveličanje duš. V to pa veliko pripomore skerb za spodobno olepšanje cerkve, spodbudno opravljanje Božje službe, pogostno vredno prejetanje svetih zakramentov, bratovšine, druge posebne pobožnosti (Marijniga mesca), in zlasti ljudski misijoni. Utinam! — Na peti postaji, postaji ljubezni Božje pa nam je izverstni, od Božjiga duha in svete gorečnosti ves navzeti vodnik nar poprej znamnja ljubezni Božje do nas v spomin sklical: de nas je Bog že vekomaj ljubil, nam svoje anjele za varhe dal, nam svojiga edinorojeniga Sina v odrešenje poslal, kateri je učil, terpel in umeril za nas, daritev sv. maše postavil, de v presvetim altarnim Zakramentu vedno med nami prebiva, clo z nami zedinjen hoče biti, ki nam je sv. Duha poslal, in je s svojo sveto materjo naš srednik in besednik pri svojim Očetu, kjer je nam pred vsimi družimi prvo mesto pripravil. Zato pa smo dolžni, ga vedno in povsod v mislih imeti, iz ljubezni do njega duhovne in telesne dela usmiljenja skazovati, in storiti v Božjo čast in zveličanje duš kar nar več moremo. Potem smo bili opomnjeni svete večerje, k kateri nas Jezus kliče in vabi vse, in svete zaveze, ktero naj z njim za vselej sklenemo in ponovimo. De pa tej zavezi zvesti ostanemo, naj se s kratkimi besedami zlasti iz mašnih molitev na storjene sklepe in potrebne pomočke velikrat spomnimo, narreč: „Volo“ (terdni sklep) — „Judica me Deus“ (skerb za čistost vesti) — „O clemens, o pia“ (ljubeznjivo češenje Marije) — „Dilexi, Domine, decorem domus Tue“ (gorečnost za Božjo čast in zveličanje duš) — „Ne permittas me separari a Te“ (stanovitnost do konca). „Kdor bo do konca stanoviten, bo zveličan“. —

Visokočastiti gospod J. Vole, dosedanji duhovni vodja v ljubljanski duhovščini, zdaj korar, so nam tri posebne nauke imenovali, in so nam s svojo znano gorečnostjo in zgovornostjo razložili: 1. kako sveto mašo vredno in spodbudno opravljati, kaj pred in potlej storiti. — 2. kako tudi druge cerkvene opravila in svete obrede iz ljubezni do Jezusa, iz pokoršine do svete, rimske, katoliške Cerkve, v svojo in družih spodbudo natanko po cerkvenih postavah in predpisih opravljati — in 3. kako potrebno nam je bogoljubno branje, zlasti svetiga pisma in cerkvenih učnikov, s premišljevanjem sklenjeno, kako nam je moliti in brevir

opravljati, kako vse svoje opravila iz ljubezni do Boga, s pravim namenam storiti, de bodo Bogu dopadljive, od njega oblagodarjene, nam in drugim v zveličanje.

Kakor o začetku, so nas tudi k sklepu duhovnih vaj naš visoko častiljivi, milostljivi škof obiskali in ljubeznjivo ogovorili: naj svojim storjenim sklepam zvesti ostanemo, jih velikrat ponovimo, vedno Boga pred oči imamo, ga potrebne gnade goreče prosimo, in se prečisti Devici Marii pridno priporočujemo. Kar iz serca pride, tudi v serce seže.

Z daritvijo svete maše, med katero so nas vikši pastir, naš skerbni stari oče, sami vse obhajali, z zahvalno pesmijo, ktera se je iz vsih sere in ust združeno pela in proti nebu donela, in z blagoslovam s presvetim Rešnjim telesam so bili lepi, srečni dnevi svetih pobožnih vaj dokončani. Vse v veči slavo Božjo in v čast presvete Device Marije!

Angeli varhi.

De so angeli nam od dobrotljiviga Boga za varhe odločeni, je verska resnica naše matere sv. katoliške Cerkve, ktere nobeden, ako hoče ud njeniga telesa ostati, ne sme zavreči. Smeli bi pa tudi reči, de je vera v anjele varhe človeški naturi prirojena, ker se pri paganskih narodih nahaja, se vé de popacena. Nekakošno zvezo človeka z višjimi in nižjimi duhovi povsod zasledujemo.

Veliko je pa ljudi, kateri premalo hvalijo dobriga Očeta v nebesih za to dobroto, preniško cenijo ali clo prezrejo zvesto pomoč svojih skerbnih spremljevalcev, ljubih angelov varhov na polzki poti življenja. Starši sploh uče otročice kako molitvico v čast angela varha, sami pa jo morebiti premalo molijo, kakor de bi le mali pomoči angela varha opotrebivali, in odrašeni ne. Prav bi nekteri odrašenih storili, ako bi ponižno spoznali, de zavoljo svojih mnogih grehov, s kterimi so čiste duhove žalili, zares njih pomoči vredni niso, in de bi se mogli sramovati pred takimi pričami grešiti. Angel Božji pa ostane zvest prijatelj tudi grešniku, dokler živi. Zatorej bi se ravno grešniki nar bolj mogli njemu priporočevati, de bi jih poprej k pobolšanju pripravil.

Gotovo bi pa mnogi na anjele svoje zaupanje bolj operali in hvaležni jih častili, ko bi večkrat vse nevarnosti življenja premišljevali, iz kterih so bili že oteti, in ko bi v luči svete vere spoznali, kdo jih je rešil. Naturalistam in tistim, kateri vse slepi osodi pripisujejo, ter pravijo, tako je moglo biti, kaj taciga pripovedovati, bi se reklo, bob v steno butati.

Postavim tukaj ene izgleda iz vsakdanjiga življenja, v kterih očitno Božjo pomoč spoznam in jo angelu varhu prilastujem. Enacih dovolj, mislim, bo odrašenih marsikdo v svojim lastnim življenji zapazil.

I.

A. pride božične praznike iz bele Ljubljane, kjer je v šolo hodil, v malo vas na deželi svoje starše obiskat. Zima je bila huda in debelo snega je černo zemljo krilo. Mestnjani radi hladniga zraka pod kosatim, zelenim drevjem na deželi išejo, kadar solnce krepko svoje žarke na visoke hiše v ozkih mestnih ulicah opera, ter se grejo hladit. Dijake večidel vse drugi vzroki prav silno iz mesta na dom mikajo. —

Vsaciga kaka reč posebno veseli; tako je tudi A. prav strastno ljubil konje. Na neosedlaniga se je pogosto splazil. Prijel je z eno roko klusetovo grivo, z drugo stremene uždine in je ošabno, ko nekda D. Q. na vzdol in v breg in po ravnini na terdih rebrih tičal. Ravno tako prijetno se mu je zdelo, kakor majhnim decam, ki si v nar veči veselje štejejo, ce jim je pripušeno po ulicah, z debelim kamnjem nasutih na vozicku se resetati, kteriga vol zložno tira.

Nekiga dne je jako medlo. V očetovi hišici je bilo vse pretesno in dolgočasno. A. se zavije v plajš, poprosi

za konjica, kateri dobro spočit je rad ne ravno pretežko breme na svoje od Stvarnika podeljeno sedlo prevzel. Po stezah na pol zamedenih pa dobro znanih čez polje jo nameri polagama proti farovžu obiskat nepozabljivo dobroserčniga gospoda. Beseda besedo prinese — in debelo potresena potica dijakom dobro tekne. Prehitro se začne mrčiti: in ko kuharica luč prinese in jo s prijaznim pozdravljenjem: Hvaljen bodi Jezus Kristus! na mizo postavi, se A. se le zdrami, de je zadnji čas odriniti. Po stezah čez polje v temni noči ni bilo več mogoče zamedene steze slediti, torej jo na deleč okoli po široki cesti naviha. Čez pol ure hodá se zablíši od deleč lučica na cesti, ktera urno bližej dohaja. Kmalo se zasliši škripanje snega, ki so ga približajoče, težko obložene seni tlačile. Ogniti se konjem, A. prederzno, češ dobro vém jahati, na stran odskoči. Konj skoči v cestno grapo in v padcu jezdicca otrése. Le-tá leži zavít v plaši, in poskuša roke oprostiti. Konj na kvísko skobaca in merzlo kopito prednje nogeterdo postavi tikama senca svojiga bremena. Le za noht naprej in po njem bi bilo! Na klic „pomagaj!“ prihlomastijo vozniki in mu pomagajo na kvísko: — konj pa ves čas noge ne premakne, kakor de bi bila primerznila. — Let je več preteklo, vendar A. merzliga konjskiga kopita še ni pozabil, in bo terdno do smerti verjel, de angel varh je konju nogo zadržal.

II.

Čas hiti. Iz mladenčca dorase mož. Zapusté človeka nekatere strasti, in človek nje zapusti. A. pa je čez leta enako rad jahal. Enkrat od ljubljeniga prijatla na kosilce povabljen zastran tehtnih opravil o pravim času ni mogel od doma. Bilo je v dnevih, ko zima spomladi roko podaja. Za jutranjim lepim vremenam se vlije ploha, proti večeru pa so po hribih dež, sodra in sneg se verstili. A. se proti enajsti uri na voz vsede, in hiti, de bi, če ne obeda, saj zbrane prijatle se našel. Bilo je pet dobrih ur deleč. Prídiš pod visoki hrib, na katerim je hišica prijatlova stala, da izpreči, verze vrečo na konja in jezdarí po stermi, ozki poti. V gosto, sivo meglo so bile gore zavite, tako, de se na goro ni vidilo. Strel s hriba je pa A. zagotovil, de ne pride za vse prekasno. Ravno nad silno globokim prepadam naprej hrepeni, kar z nasprotniga grica trikrat iz topov zagermi in močni jek s hribov in iz grap se dolgo razlega. A. misli, to je zadnje poslovljenje, izmakne pištolo iz žepa — tresk — konj skoči, vreča se zasúče in A. se v padcu z eno nogo na skalo nad divjim breznam opre, in kakor plesavec na vervi mahajoč se z rokami obderži, če konj naprej odstopi. Kamen, na katerim je stavil, je bil zlo odmočen in se je precej potem, ko A. na stezo stopi, v strahoviti prepad zavalil in na skalovju razbil. Spremljal je A. preprosti kmetič. Ves plah priskoči in reče: „Gosp. zahvalite prav priserčno angela varha, le on vas je rešil. Glejte, le en pale bolj naprej — ali ko bi se bil kamen le trenutek poprej odvalil, — pokopani bi bili vi v tej globočini!“

III.

Letašnje poletje po hribih na Gorenskím ni bilo ravno vroče, zlo zlo pa je bilo soparčno, kadar je solnce posijalo. Kadar je soparčno, kaže rade zapusté svoje luknje. B., skerbni kmetovavec, pride nekiga dne na svojo njivo, ko so ženske ravno pšenico žele. Vidi kako so jo miši oklestile in začne nenaprosene mlatičce loviti. (Letašnje leto je po nekterih hribih toliko lukvice, de se veje šibé, in bati se je, de bo prihodnjo spomlad veliko miši. To uči hribovce stara skušnja.) Ker nobene priprave ni imel, odkoplje z golo roko neko bolj oglajeno mišnjo luknjo in s kazavcam merzlo gadovo glavo izberska in kvísko vzdigne. Prestrašenimu se kolena tresejo, ko vidi ihtno golazen trup brusiti. Po opravlku pridem ravno do njega, mu velim poiskati kako orodje. Prinese od bližnje hiše gnojne vile za glavó ubode in izleče iz mišnje luknje de-

belo pisano kačo, kakoršnje tukaj kaj dobro poznamo. Pripovedoval je, kako se je bil ostrašil, ko je s perstam pobežgal kačo, in pristavi: Sam angel varh je branil, de me gad ni pičil. Zahvali se mu vsaki dan, posebno pa danes, mu rečem, in zanaprej z golo roko v tem kamnitim kraji po mišjih luknjah več ne berbaj!

Take in enake dogodke bodo eni zgolj slepi naključbi pripisovali, jez pa bom vselej terdo verjel: angel varh nad nami čuje; torej je potreba sleherni dan se mu priporočiti in ga zahvaliti. —c.

Hvali Boga v stvarjenih rečéh.

(Ludovik Blozi.)

Stvari, če jih prav premišljujemo, našo pamet z občudovanjem Božje vsigamogočnosti napolnijo, in naše serca k ljubezni narvikšiga Gospoda vžgejo, zakaj celi svet je, kakor velike bukve, z Božjim perstam popisane, v katerih te mnogotere stvari namesto čerk stojijo. Pa kakor tisti, kateri brati ne zna, sicer čerke vidi v odprtih bukvah, pa njihove moči in pomembe ne zapopade; ravno tako, kdor nima znotranjiga občutka za to, kar je Božjiga, sicer zunanjo podobo stvari vidi, vendar njihove znotranje vrednosti ne zapopade. Pobožen človek pa, kteriga dušne oči so odperle, si v svojim duhu zapopadek stori, kako čuden je Bog stvarnik, če njegove dela premišluje, in se vzdigne od lepote premišljevanih reči k nar lepšimu vsiga lepiga, kateri je studenec vse lepote. V tem veselím premišljevanji najde vsako reč tako čuda vredno, de se prisiljeniga čuti, s prerokam sklicati: „Kako visoke, o Gospod, so tvoje stvari! vse si modro storil. Tvoje stvarjenje me gine, in veseliti se hočem del tvojih rok“. (Psalm. 91, 6. 103, 24.) Bolj čuditi se je, de se sok grozdja vsako leto na Božje povelje v vino spremeni, kakor, de se je enkrat na njegovo besedo v Kani Galileje voda v vino spremenila (Jan. 2.); in veči čudež je, de Bog vsak dan tolikim življenje dá, katerih še ni bilo, kakor, de ga je enkrat dal nekterim, kateri so ga s smertjo zgubili.

Nobena stvar ni tako majhna, prosta ali vsednja, de bi se ne svetilo to troje nevidno: moč, modrost in dobrota Božja. Zatorej tudi zamoremo Boga potem, kar je stvaril, spoznati, kakor je sv. Pavel s temi besedami poterdil: Kar je na njem nevidniga, je vidno in zapopadljivo po njegovih delih vstvarjenim svetu. (Rim. 1, 20.) Le premisli, kako čudno je to, de je Bog nebo in zemljo, z vsim, kar se na njima znajde, iz ničesar vstvaril, in de še zmiraj zamore stvariti, ker je vsigamogocen.

Vse je on storil razun greha, in vse, kar je vstvaril, tudi ohrani. Ko bi ne obderžal on vsiga, kar je stvaril, bi se zopet vse v nič nazaj povernilo, ker je vse samo iz sebe nič, in se le v Bogu ohrani, od kteriga ima svoje bitje. Njegova moč seže od eniga konca do družiga, in njegova milost versti vse od angela noter do zadnjiga červica, brez njegoviga previdenja še list od svojiga drevesa ne odpade. (Modrost. 8, 1.)

Njegova moč se kaže iz velikosti in kolikosti, njegova modrost iz postave in kakošnosti, njegova dobrota iz prida tih stvari. Koliko je del Božjih? Stej zvezde nebes, pesek morja, prah zemlje, kaplje dežja, peresa ptic, luske rib, dlake žival, perje in sadje drevja! Stej ljudi, ptice, štirnožne živali, ribe, zeliša, kamnja in vse drugo, če moreš, in če ne moreš, spoznaj neštevilnost stvari. Kako velike so Božje dela! Meri velikost gorá, tek potokov, prostor ravnin, visokost nebes, globočino brezna! Tudi nar manjši stvari pričajo vsigamogočnost Božjo: metulje, mušice, mravlje iz nič storiti, potrebuje to vsigamogočnost, kakor stvarjenje slona.

In v kako lepim redu je vse, kar je Bog vstvaril. Preisi sastavo človeškiga trupla, stavo nebes, razdeljenje pervin ali elementov, spremen časov in vsiga družiga, in pvsod najdeš, kako se reč k reči čudno prileže. In če le

eno peresce drevesa premisliš, se tudi pred njim moraš vsigamogočnosti Božji začuditi. Vidil boš, kako je ondi bolj močno, kjer se mladike derži, kako lepo se razširja, kako prijetno končá, kako je prilično, zarobljeno, koliko tanjkih žilic se po njem razširja, po katerih mu mokrota kakor živež, ali od rose od zgoraj, ali od soka iz zemlje prihaja, ki ga preredi, de ne usahne. Spreglej eno peresce, in potem eno drugo ravno tiste verste, in najdel boš v enim, kakor v drugim enako število zobeov okoli peresca, ravno enako število žilic, enako postavo. Kaj je dalje ljubezniviši, ko luč, prijetniši, kakor jasno nebo, imenitniši, kakor solnce, veličastniši, kakor pogled mesca in zvezd, priserčniši, kakor množica cvetlic, lepši kakor spomlad, v kateri se verti, travniki, gojzdi in njive v novi lepoti zbudijo, in našim očem nar veselejši pašo delijo, v kateri se semena vsih zeliš in drevés po neki skrivni od Stvarnika v njihovo bitje položeni moči iz zemlje čudno odprejo, in z nakviško molečimi glavicami, kakor de bi bile smert prevojskovale, nam stan in častitnost vstajenja sodnji dan glasno pridigovajo.

Molčim od reči, ktere se nam gerde zdijo, zakaj celo njihova ostudnost ima kej imenitniga v sebi, in mora naše oko k občudovanju na-se potegniti. Obernem se k rečem, ktere naš sluh, naš duh, naš kus, in naš čut razveseljujejo. Kaj je prijetniši, kakor petje slavicev in škerjancov, kaj nas bolj mika, kakor vmeten brenk strun? Kaj je sladkejši, kakor hlap rož in limbarjev ali lilij, kaj bolj prilizovavno, kakor pokus mnogoteriga sadu in človeških jedi? Kaj mehkejši, kakor potipanje svilne tkave? Prestopim, kar je grenkiga in negladkiga. In glej vse, kar je velikiga ali majhniga, lepiga ali studniga, sladkiga ali grenkiga, mehkega ali boroviga, vse je ravno tisti, narvikši Stvarnik vsih reči v svojo čast, in k pridu, obračanju, podučanju in veselju ljudi stvaril.

Le na kratko sim govoril, ker tukaj ni kraj na daljše govoriti; pa tudi ne dá se vse naši pameti zapopasti, in z jezikam povedati in razložiti. Iz tega kar je rečeno, moraš uno skleniti, kar ni rečeniga. Premišljuj vse s hvaležnim očesam. Reci včas v svoji duši tako-le: O kako mogočen, kako velik je Ta, kateri je toliko in tako nezapopadljivih reči stvaril! Kako dobrotljiv je vender Ta, kateri nam je vse to zastoj dal! Kako lep in veličasten je Ta, kateri je toliko lepiga in veličastniga stvaril! Tako se vzdigni od stvari k Stvarniku, občuduj mojstra v njegovih delih, hvali dobrotnika v njegovih darovih. Ko bi ti zamogel premišljevatí še le duhovne stvari Božje, človeško dušo v njeni nedolžnosti, in svetosti, angele, visji moči, oblasti, gospostva in druge prebivavce nebeške grajsine, — ko bi bilo oko tvoje duše tako čisto, bil bi od čudežev tako rekoč ves sam iz sebe.

Misijon v Celji.

Nemški misijon v Celji so vodili 3 očetje iz Jezusove družbe, Mostoj, Sneeweis in Wagner; na čelu slovenskiga so bili sami mil. škof z duhovni, ki so jih iz svoje škofije odvolili. Misijon je terpel od 7. do 19. kim. Vse vradništvo z mestnimi predniki in lepim številam iz duhovstva in ljudstva iz mesta in dezele je sprejelo preljubljeniga vikšiga pastirja o njih prihodu, in je razodevalo dobro voljo prebivavstva za misijon.

Koliko dobriga semena de je iz tega misijona, res de je le Njemu znano, ki človeške serca vlada; ako se sme pa iz tega kar se vidi, na to kar se ne vidi sklepati, moramo naravnost terditi, da je obojni misijon svoj namen popolnoma dosegel.

Pri skupnih obhajilih slovenskiga misijona je bilo toliko množice, de se je pač komaj kaka ovčica iz čede pogresala. Lepo in častitljivo je bilo viditi kueza in škofa, ko so sami slovenski misijon pričeli, sami sprejeli učenje za posebne stanove, za gospodarje in gospodinje, za neoženjence, za ubožčike, in so se poslednjič podali k jetnikam v temnice,

jim oznanovali veselo in tolaživno besedo Božjo, njih serca s kesanjem napolnovali in jim sladki mir povračevali. Pač lep zgled v besedi in djanji za njih duhovstvo! Ni je zadeve v človeškem življenji, ne zmote in pregrehe v posebnih stanovih, de bi je visoki govornik ne bili v misel vzeli, velikat z modro previdnostjo, vender pa s toliko jasnostjo, de je zamogel tudi nar bolj prosti zapopasti, kar ga je zadelo, in de ni nobeden mogel žaljen biti. Pri slovesu, ki so ga vikši pastir zopet sami imeli, ni bilo več suhiga očesa. Bile so besede ljubijočiga očeta do ljubljenih otrok.

Tudi drugi misijonski duhovni so govorili s toliko gorečnostjo in močjo, de je pač moglo tudi nar bolj zgubljeniga pretresti in iz grešniga spanja predriniti. Očetje jezuiti so tudi tukaj poterdili, de so pravi misijonarji. Zlasti o večerih so bile tolike množice pri pridigah, de jih je cerkev komej zamogla obseči.

Le prehitro se je perblizal konec misijona, ki se je sklenil s postavljanjem sv. križa 19. kim. Kdor je bil 20. kim. ob 3. popoldne ob odhodu misijonarjev pri kolodvoru, se je pač prepričal, kako močno so se bili misijonarji Celjanam prikupili. Neštevilne hvaležne solze so lica polivale, ko so očetje slovesne besede do zbrane množice spregovorili. Ta trenutek je Celje očitno in odkritoserčno pred očmi stermecih ptujcov, ki so iz vsih oken vozovlaka gijljivi pogled premisljevali, svojo katoliško vero razodelo in spoznalo; zakaj, kdor oznanovavce sv. vere časti, časti tudi Njega, ki jih pošilja, v čigar imenu in s čigar Božjo močjo oni delajo. (Volksfr.)

Glasi zastran Knobleherjeviga spominka.

(Dalje.)

Od sv. Jakoba v Ljubljani. S. Vsim Ljubljancam je dobro znana prelepa kapelica pri sv. Jakobu, ki je Francišku Ksaverjanu, pregorečimu oznanovavcu sv. katoliške vere v Indii posvečena. Tej od krajskih stanov zarés veličansko sozidani kapeli bi se kaki imenitni spominki prav lepo podali, in vsa pripravna je za kaj tačiga. Torej predništvo mestne fare pri sv. Jakobu svoje želje na znanje daje, de naj bi se truplo ranjeiga nepozabljiviga rojaka, dr. Ign. Knobleherja, v rečeni kapeli shranilo. Ako se to zgodi, je neki dobrotnik obljubil, de hoče 100 gold. v ta namen darovati.

Pristavek. Iz več vzrokov nam je ta misel zmed vsih nar bolj všeč, in nar ložej bi se dala izpeljati. Kar pa prepeljavo Knobleherjeviga trupla tiče, je obljubil novi gosp. provikar, M. Kirchner, de se bo na Dunaji za to reč pognal, in bo tudi v Neapelnu lahko vse poskerbel, kar bo treba, ker se bo v nekterih mesecih tudi v to mesto podal. Tako upamo, de se bo vse doseglo, brez posebniga truda, skerbi in brez velikih stroškov. Želimo pa, naj bi se darovi za spominek še zmiraj narašali, de se bo zamoglo po napravljenim čednim, pa pametnim spominku z ostanki tih darov kej veliciga za naš priljubljeni afrikanski misijon storiti, kakor je prav modra in previdna želja mnozih rojakov naših in prijatlov afrikanskiga misijona. Zlasti upamo, de bo tudi Ljubljana v tej zadevi še veliko storila. Vredništvo.

S Podlpe. Desiravno sim se že enkrat oglasil o tem vprašanji, naj mi bo dovoljeno, še drugi pot se oglasiti; o prvi besedi mi niso bile vse okolišine zadosti znane, in sam nisim izrekel cele misli. De je mogoče, prenesti ostanke častitiga oznanovavca sv. evangelija, je zdaj jasno; truplo namreč ni v zemlji zakopano, temuč je v raki ali v žarhu pristavljeno; tu se lahko celi zaboj mertvaški dene v novo bakreno ali svinčeno skrinjo. Tedaj pa, če kaj prenesete:

Vzemite celiga

Moža častitiga.

Če prenesete ostanke slavniga misijonarja denite jih — to je bila že davno, že prvi pot moja misel — denite jih, kjer je nar bolj primerno mesto zanje, tje, kjer je stara misi-

jonska kapela, kjer vidite apostelna Indijanov in Zamurcov, kjer se je ranjki častiti mož nar raji mudil, tudi ko je bil poslednjič v Ljubljani — v kapelo svetiga Frančiška Ksaverja, pri farni cerkvi sv. Jakoba; ondi je prostor za ostanke gosp. Ignacija Knobleherja; ker je v tléh stara Jezuitarska raka; ondi je prostor za večji spominek, kakoršen se Vam zdi primerjen, ondi si ga tudi tisti vošijo z veliko radostjo, kateri imajo gospodarstvo čez cerkev. Nikjer drugod tega ne najdete; ondi je pa tudi zraven altar sv. Ignacija, kerstniga patrona Knobleherjeviga, kar je meni posebin vzrok, vse to Vam opomniti. Če je pa še drugod kaciga spominka potreba ali želja, kje se še spodobi nar bolj? Slisal sim, de se je neki visokočastiti ljubljanski duhoven glasil: v ljubljanski duhovščici. Onda je gospod Ignaci Knobleher začel svojo posebno pripravo za duhovski stan, od ondod je on tudi šel za daljše pripravlanje v Rim in v ondašnjo propagando. Ta duhovni rojstni kraj je pač več vreden, kakor vsakteri drugi.

Hicinger.

Iz Cirknice, 13. kim. V napravi in postavljenji imenovaniga spominka se strinjajo darovavci todniga dekanijskiga okrožja z mislijo, ki jo je gosp. A. Likar izrekel v „Nov.“ l. 32, str. 250 t. l.

Ogled po Slovenskim in dopisi.

Iz Ljubljane. Za vodja ljublj. normalnih šol je zvoljen gosp. Karl Legat, dosedanji katehet in vodja v Idrii. Uno mesto v Idrii je tedaj izpraznjeno in 24. kim. razpisano. Gosp. Jož. Marn, začasni gim. učenik, je zvoljen začasni učenik kerš. nauka in ekshortator na ljublj. gimnazii; gosp. Jož. Kogej pa učenik kerš. nauka in ekshortator na spod. gimnazii.

Iz Ljubljane. Ko smo pred nekolikim časom že povedali, de za prihodnje leto 1859 bo Koledar slovenski, prav za prav domač koledar slovenski, prišel zgolj iz rok čast. gosp. Hicingerja, moramo tudi povedati, de ta koledar je že natisnjen, in se dobiva na prodaj pri Jan. Giontinitu tukaj v Ljubljani; papir in tisk je lep, cena ne bo draga, za obsežek štirih pol v 12sterki, s podobšino bleškiga jezera in ondašnjiga Božjiga pota, in za toliko in toliko potrebnih in koristnih reči, ki se v tem koledarji nahajajo. Nočemo praviti, kako obsiren je zvezdoznanski, štatični, gospodarski in opravični, pa tudi kratkočasni in podučni del, ali kako koristne so naznanila in tabele zastran noviga denarja. Kar posebno gre v obzir „Zgodnje Danice“, naj povemo bolj na drobno. Godovni koledarček se razločuje memo vsih dosedanjih ljudskih koledarjev, bodi si slovenskih ali drugačnih; zakaj ravna se na tanko po cerkvenim koledarji, ki se nahaja v mašnih bukvah, tako de tudi obsega osmine in predgodove večjih praznikov; tudi se ozira na lastine ali posebne koledarje naših škofij, zatoraj šteje tudi skoz in skoz po dvojno versto svetih imen. Zgodovinski in štatični del tudi zadeva posebne cerkvene zgodbe, kakor tudi obsir celiga kersanstva in zlasti avstrijskiga škofijstva, vse pa z oziram na slovensko zemljo. Opravični del zaznamuje tudi zakonske zadržke s primerno kratko razlago po besedi zakonske postave. Podučni del nam popisuje Rim, središe katoliške cerkve, sedanji stan katoliške cerkve po svetu, tudi stan izhodne ali greške, in raznih protestanskih cerkev; ta kratki popis utegne marsiktero reč pojasniti bravcam „Zgodnje Danice“. Vsakimu Slovincu mora tehten biti popis stare Akvileje, ki je bila zibel in dolgo časa središe kersanstva za naše kraje; enako tehten je na drugi strani popis slavne Gospesvete, mičen pa popis stare Božje poti na bleškim jezeru, ki nam prinaša nekatere nove naznanila. Drag mora Slovincu tudi biti spomin nekterih svetih mož, ki sicer niso bili vsi domači, pa so bili vsi delavni za naše kraje; tako sv. Hieronim, cerkveni učenik, sv. Niceja, akvi-

lejski škof, in sv. Anton Padovanski. Naj se ozrejo bravci „Zgodnje Danice“ na del pridige sv. Niceja, zlasti tisti, ki pokrivajo vse čelo z lasmi, de še za sveti Križ ne ostaja prostora; pa tudi drugi nečimerniki in druge nečimernice naj tega ne prezrejo. Celo novo, pa ljubo nam je to, kar pisatelj pové od sv. Antona, de je namreč on sam vstanovil minihe sv. Frančiška v Gorico, Terst in Ljubljano l. 1226, 1229 in 1231. K koncu se nam tehtna zdi beseda o napravi ljudske šole in o šolskim petji; pesmi: „Leto in letni časi“, „Dan in dnevne ure“, in „Pravi gospodar“ pa so ravno prav primerjene za šolske pesmice kot za domače.

Iz Ljubljane. Iz žuzemberške fare smo prejeli 55 imén novih redov za bratovšino ss. Cirila in Metoda, in iz raske njih 120.

Z Gorenskiga. — Lepo je, celo med narvečje prijetnosti človeške družbe se sme to pristevati, ako sklepa v fari duhovniga pastirja z njegovimi ovčicami vez ljubezni in serčne prijaznosti; kajti kjer je ljubezen, ondi se vse v občni blagor lepo obdela in obravná. Resničen res je pregovor, ki pravi:

Kjer je ljubezen, tam je mir,

Kjer je mir, je tud Bog,

Kjer je Bog, ni nadlog.

Ako pa je vez ljubezni med duhovnim pastirjem in njegovo čedo vse časti in hvale vredna o času življenja, toliko bolj ginljivo je, ako taiste celo ojstra kosa neusmiljene smerti razvezati in vkončati ne zamore. Lepi izgled o ravno rečenim nam daje selška fara. Minulo je letas v postu že štiri leta, odkar se je nad truplam ondotniga ranjčiga v. č. gosp. fajmoštra Jožefa Fik-a zagernila černa zemlja, in vender najdemo pri farmanih še zmiraj vdano in gorečo ljubezen do njih nekdanjiga dušniga pastirja. Glejte! komaj so sedanji farni namestnik, čast. gosp. Mihael Golmajer, farmanam omenili, de bi se pač spodobilo, postaviti ranjčimu gospod Očetu, kakor vtemelitelju bratovšine Marijniga serca, grobni spominek, že so farmani hiteli v ta namen vsak po svoji moči denarnih pomočkov prinašati. Nabralo se je kmalo okrog 50 gold. skupaj, in za te so dali zgoraj imenovani gospod farni namestnik lepi spominek iz domačiga marmeljna napraviti, ki je že ene tedne lepota selškiga pokopališa, pa še lepši lepota vdanih in za duhovne dobrote hvaležnih serc selških farmarov. Mislim pa, de smém tudi naznaniti in z dobro vestjo priporočiti domačiga mojstra, ki je resnično prav umetno izdelal omenjeni spominek. Kliče se Alojzi Kralj, iz Černivca, mošenske fare (Post Otok) na Gorenskim doma. — Oblika spominka je prav lična in prikupljiva, slovenski napis pa tud posebno dobro vdobljen, z eno besedo: na vsako mestno pokopališe bi se smelo kaj taciga postaviti.

Naj k sklepu dodam še to, de so tudi uni spominek, kteriga so ranjčimu vis. čast. gosp. fajmoštru Ant. Ljubič-u dali njih svojci napraviti, selški farani dali na svoje stroške iz Ljubljane pripeljati in poleg gosp. Jož. Fikoviga vzdati. Štirje duhovniki zdaj lepo v verstí eden za drugim počivajo, namreč gg. Gorše, Mulej, Fik in Ljubič; pa so njih grobi zraven stalnih spominkov tud drugač še z tako lepimi cvetlicami obsajeni, kakor nar lepši vertiček. Gotovo, kdor ima le iskrico kersanskiga spoštovanja v sebi, se bo radoval nad pogledam teh grobov ter bo z veseljem zapustil kraj, kjer v mirnim počitku čakajo trupla ranjčih poslednjiga glasu trobente angelove!

J. L. Žlindrovič.

V goriški gimnazii je bilo to leto 248 učencov, med njimi 1 protestant in 3 izraelci, vsi drugi katoličani. Po narodu 138 Slovincov, 82 Furlanov, 14 Italijanov in 14 Nemcov. V šolskim naznanilu je med drugim izverstin in globoko prevdarjen, iz narave slovensine povzeti spis: „Die Tempora und Modi im Slovenischen mit Rücksicht auf das Deutsche und die classischen Sprachen“ od Jan. Šolarja. — V goriški spodnji realni šoli je bilo 146 učencov.

cov; razun 2 protest. in 1 izraelca so vsi katoličani. Po narodu 50 Slovencev, 76 Furlanov, 19 Italijanov, 1 Nemec.

Iz Šent-Andreja na Koroškem. 23. kim. — V prvo leto bogoslovskih šol je v naši škofiji letas 9 novincov sprejetih. Štirje so domači rojaki iz Štajerskiga, štirje iz tistih krajev mariborskiga okroga, ki bo v prihodnje naši škofiji dodan, eden pa je iz Krajskiga.

Iz Jablunke, na avstrijskim Šleskim, piše č. M. Bonaventura, prednica ondodnih Elizabetinarič, naslednje pismice do poprejšnjiga vrednika „Zg. Danice“, v. č. gosp. And. Zamejca:

Visokočastiti gospod! Vaša priserčna in ljubeznjiva dobrota mi dela upanje, de mi ne bote za zlo vzeli, ako se v veliki sili z novo prošnjo do Vaše dobrote obernem.

Dve leti je, kar se neprenehama prizadevam, de bi se pri elizabetinskem samostanu v Jablunki mala cerkvice sozidala. Z velikoserčno dobroto Nj. vel. cesarja Ferdinanda in nekterih cerkvenih pastirjev sim toliko dosegla, de se je delo to poletje bilo pričelo in je do polovice dognano, tode dobrotni darovi so že pošli, in znajdem se v britki zadergi, de prihodnjo saboto ne bom več premogla delavcov splaćati, in delo bo moglo zastati.

V ti stiski se prederznem z globokim spoštovanjem pisati Vam, prečastiti gospod! in preponizno pomoči prositi v imenu ljubeznjiviga Jezusa, čigar Detinstvu bo ta cerkev posvečena. Častiti gospod! sej Mati Božja z Detetam Jezusam pride k Vam prosit, in prav zanesljivo bo ona po materno pred Božjim tronam prosila za vse, kteri bodo kak dar podelili k stanovanju njeniga Jezusa otročiča.

Pomanjkanje in revšina mi je bila odmenjena, ko sim to bolniško napravo v okrajni nar. veči ubožnosti sprejela; torej se vojskujem že 6 let s težkim pričetkam. Pri tem mi je pa ljubi Bog iz zaklada svoje previdnosti po rokah blagih in dobrotnih ljudi marsikteri dar podelil, de sim bolniško sobo sozidala in vravnala ter ubogi bolniki že 3 leta zastonj postrežbo uživajo. To je zasluženje blagosercnih dobrotnikov, nad kterim tudi Vi velik del imate.

Pristavek. Ta list razglasimo, ker je „Danica“, ako prav pomnimo, že enkrat nektere zbirke v ta namen nabirala, ako bi kaka dobra roka hotla še kej v ta namen storiti. Vred.

Iz Gleichenberga na Štajerskim, 25. kim. — d — Vreme se je tu po mojim zadnjim dopisu 14. t. m. pač popobljšalo, vreme; al moj že zastarani kašelj le še malo malo odleguje — vender, hvala Bogu! saj odleguje. Nadjam se tedaj, in zdravnik mi to zmiraj oběta, de mi bo scāsama še popolnoma odlegel, če tudi še ne koj tu v Gleichenbergu. Prelepo vreme celiga kvaterniga tedna, ki je v jeseni pač le poredkama tak stanovitno jasno in toplo, je tu prideržalo še marsikteriga tistih zdraviljencov, ki bi sicer bili že zdavno čez hribe in doline. Al dež ravno na dan sv. Matevža jih je tako oplasil, de so podvizali eden družiga prehiteti v odhodu. Jest bi bil, če tudi skor že celó sam, le še delj časa tukaj ostal; al druga nadloga me sili, po nasvetu zdravnika, iskati pomoči še v drugi zdravilni vodi bližnje Slatine (Sauerbrunn), ktere mehčivno in čistivno moč sim že enkrat skusil z naj boljim vspeham. Če tedaj Bog hoče, sim tam že perve dni prihodnjiga tedna. Te verstice ti pošljem, ljuba „Danica“, ker bi naznanila od zdravilnih vod utegnile še marsikomu prav priti. K temu pa sprejmi še nektere podobe gleichenberške. Z Bogam!

Podobe gleichenberške.

Něma prošnjika.

Tu prosí milošnje dvoj kip iz mesa:

Slepčik trinajstih let, terpia brez joka.

In znjim tovarš pol mlaj, vodnik brezoka,
Oboj pa glada nēm — ko soha iz lesa.

Šumě mim nju stopinje pa kolosa.

Al redka le kaj v dar podade roka;

Naj tud o gledu rev sercě ti poka:
Vender posvetnež nima za-nje ocesa.

O samoljubje, skale ti pustota!
Kak blagor li zamoreš ti uživati —
Ne znavši sreče: drage osrečevati?

Naj t' enkrat le obdarjena sirota
Solzico gnojensj na roko kane:
Boš čutil blagor srce se neznane.

Živ spominek Lipske bitve.

Tam-le o pal'ci sivoglavčik stopa,
Bos, razoglav, zavil le v revne cape,
Pa kinča pers' mu znam bojniske sape:
Mož branil dom je ptujga jarma, ropa.

Dajal pri Lipicah je njemu kropa,
Ki od Rena je do Moskve kervi slape
Prelival čez kaj mnoge polja, grape,
Kim' se vklanjala skor že vsa Evropa.

Kje zdaj ta vojvod je, kim' bla pretesna
Zdaj kar vsa zemlja? — Davno že v nji jama
Nekih pedi mu zastostuje sama!

Prostak naš, ki še ne premore česna,
Pa tava še med živim' in — berači.
Dok jama vojvodu ga ne zenači.

Razgled po keršanskim svetu.

Družba neomadežaniga spočetja v podporo katoličanov na Jutru se lepo razcveta in že obilne pripomočke dobiva, kakor „Volksfr.“ piše. Med škofijami, ki so zgodaj svojo vdeležnost razodele, je tudi Ljubljanska. Linska škofija je darovala v ta namen že čez 1.600 gold. V rabski škofiji je že 1775 ljudi k družbi pristopilo, ki so 930 gold. v ta namen darovali. Mestni župan v Benedkah, Alessandro Marcello piše, de hočejo on in njegovi peteri svetovavci k družbi pristopiti in so 120 gold. poslali kardinal nadškofu v spričevanje, de jim je resnica. V kratkim se bodo zvedile tudi duhovne dobrote ali odpustki, ki so jih sveti Oče sklenili s to družbo. — V Mogunciji je te dni očitno prestopil v katoliško Cerkev znani nemški profesor Daumer, naj starši Hegelov učenc. — V Jeruzalemu živi zdaj 5.700 judov, tretjina prebivavstva; kristjanov je samo 3.000, — vsih prebivavcov pa 18.000 duš. Ti judje dobivajo od svojih bratov zunaj Palestine po 800.000 piastrov na leto. (Piaster velja kacih 6 naših kr.) — Na Angleškem je bil ob času polutrovanja, neblaziga spomina, zatert tudi red sv. Franciška; samostani so bili razderti in mnih nekaj iz zemlje pregnani, nekaj so smert marternikov storili. Sedaj pa se sinovi sv. Franciška tudi na Angleškem zopet vstanavljajo. Neki visok gospod, vicomte Feilding, je daroval 00. kapucinam cerkev v Pantasafu in tudi potrebno zemljiše za samostan. Tudi drugi veliki gospodje delé v ta namen obilne pripomočke. Sv. Oče pa dajo posebni blagoslov taistim, ki v ta namen kej pripomorejo. — Kardinal Wiseman (reci: Vaizman) popotva po Angleškem in povsod ga z naj večjo častjo sprejemajo. Večkrat spregovori o imenitnim napredku katoliške Cerkve na Angleškem. Pred nekoliko leti mnoge predmestja v Londnu še nišo imele katoliške cerkve, zdaj je povsodi kat. cerkev ali kapela, in veliko angleških gospodov ima ali zida katoliške cerkve po svojih posestvih in imajo katoliške duhovne. Protestantški pastori in cele rodovine se povračajo v naročje svoje prave matere, sv. katoliške Cerkve. V Islingtonu londonskim predmestji, je kloster, založen od gospé Lee, vdove po pastoru, opatinja je njena hči, in večidel nun je pastarovih hčer. — V novim Jorku je bil 15. vel. serp. vkladni kamen za novo katoliško stolno cerkev položen; do 100.000 amerikanskih katoličanov se je bilo sošlo k ti slovesnosti. — Japonska vlada je preklicala kristjanam sovražno postavo od l. 1614, in prihodnjič bodo opravniki tujih moči zamogli imeti svoje duhovne v japonskih pristavih.

Domače duhorne vaje,

svetó živeti in zveličano umreti.

(Dalje.)

Očiševanje od korenin greha, ki so v početnih močéh naše duše. Perva korenina so prirojene nagnjenja, od katerih je bilo že govorjeno. Druga korenina so pridobljene nagnjenja, ali hude navade, v ktere se je človek zamotal, ako je greh ponavljal ali v njem živel. Preklinjavec se tako navadi, da poslednjič velikrat tudi skorej nevedama, nehoté in zoper svojo voljo kolne, se pridusa, roti itd. Pijanca, igravca neka sila v staro tovaršijo vleče. Iz nesramniga gobca zasmerdi ostudno čeblanje, če le zine, kakor iz straniša smrad, samo da se vrata odpro. Nečisto oko se le tje obrača, kjer je že tolikrat nesnažno pasó imelo. Obrekljivo serce ne najde pokoja, ako z jezikom svojiga bližnjiga ne šviga itd.

Kaj je tedaj zoper take zlege storiti? Vojska, prav serčna vojska se jim mora napovedati. En sam junáš mahljaj je marsikterikrat zadosti, da se prirašena navada v korenini preseka. Zares je sercin človek, ki z junáško ного modrasu svoje navade na glavo stopi in jo siare za vselej, kakor sv. Avgustin, Marija Egipcanka in drugi. — Svetvajo tudi, da naj človek v navadi grehov zanesljiviga prijatla prosi, naj ga vselej opomni, kadar se v greh poverne; le malo pa jih je, da bi se k temu ponizali, rajši se človek huduje, svojo napako lepša in izgovarja, ko je posvarjen. Tudi taki se pogrešajo, ki bi z ljubeznjivo, ali po potrebi z nerazdraženo sercnostjo posvarili. — Posebno dober pomoček in potreba zoper to korenino greha je, da se človek precej po novim padcu in ravno tistimu spovedniku spove. Kdor je namreč nesrečno obnemogel in padel, ne smé obležati, temuč se urno vzdigniti in se le še s hujsi ihto v sovražnika svoje duše zagnati in ga tako oslabiti, da mu več kej ne more. — Ako pa zavolj bližnje priloznosti greha v hudobni navadi ostané, stori kar ti Jezus veleva: „Ako te tvoje oko pohujšuje, izderi ga in verzi ga od sebe. Boljši je, da z enim očesam v življenje greš, kakor da bi imel obé očesi, pa veržen bil v peklenški oginj“ (Mat. 18, 9). Izmotaj, iztergaj se iz priloznosti greha, ako ti je tudi tolikanj draga kakor oko v glavi. Ako pa tega v resnici nočes storiti, s tem razodevaš, da nočes v resnici zveličan biti. (D. sl.)

Mili darovi.

Za afrikanski misijon:

V. č. gosp. fajmošter Jernej Uršič: 1 pušo, 1 pištolo, 1 mec, 1 zvonce in 1 cerkveno lampo. — Ant. Kušlan 20 kr. — Gosp. Jan. Jančar 2 gold. — Vse Bogu v čast in našim dušam v zveličanje 2 gold.

Za misijon gosp. Olivieri-a:

Neimenovan dobrotnik 4 gold. — Vse Bogu v čast in našim dušam v zveličanje 3 gold.

Pogovorji z gg. dopisovalci.

G. A. K.: Gens nigra: Gratias! — G. K.: Po vsaki ceni prosimo, desiravno je že nekoliko omenjeno. — O. A.: Spis drujkrat: hvala! — G. R.: Vse opravili. — H. in L.: Hvala! — P.: Ne morem.

Duhorske zadeve.

V ljubljanski škofii. Gosp. dr. Jan. Gogala, duh. pom. na Verhniku, pride za duh. pom. v stolno cerkev v Ljubljano; gosp. Mat. Strucelj na Verhniko; gosp. Jan. Oblak v Ternovo na Notrajskim; gosp. Mih. Kotnik, novoposvečenec, v Senožeče; gosp. Jan. Germ v doljni Log; gosp. Mat. Markič v Koprivnik; gosp. Fr. Gorišek, novoposvečenec, v Metliko; gosp. Fr. Pleško v Čemšenik; gosp. Mart. Indof, novoposvečenec, v Šent-Gothard. — Spitalič je podeljen gosp. Flor. Prelesniku;

lokalija sv. Urha pa gosp. Mih. Golmajerju. — Gosp. Val. Razinger, kapl. v pokoji, je 18. kim. umrl. R. I. P.!

Spremembe v lavantinski škofii. Lokalijo šent-Venčesl je prejel čast. gosp. Anton Fröhlich, kaplan na Laškim. Prestavljeni so naslednji gg. kaplani: Jožef Šehel na Vransko; — Matevž Pogelšek v Trebovlje; — Franc Trafenik v Gornji grad; — Franc Janežič na Laško; — Anton Hobel k Materi Božji na jezerji; — Janez Krenner v Olimje; — Franc Švare v Gotovlje; — Jožef Štor v Zibiko; — Matija Arzenšek v Sromlje; — Melhior Goličnik v Monsberg; — Mihael Baumkircher v Pišce; — Matija Stokla v Šmartin pri Šaleku; — Rajmund Koceli v Loko; — Matija Kertna v Kalobje; — Gregor Kokal na Rudo; — Simon Pihler v Klošter (Stift Griffen); — Martin Godina v Šmarje; — Henrik Križan za namestniga kaplana v Dobje; — Karl Simandl v Šmihel pri Wolfsbergu; — Blaž Trunk v Šetale; — Jožef Matoh na Pako. — Vmestenje novoposvečenih gospodov: Jakob Bohinc k Novi cerkvi; — Jožef Skerta v Reichenberg; — Matevž Steiner v Doberlo ves; — Jožef Sever v Kapele; — Jožef Škerbine na Černo; — Janez Slomšek na spodnjo Polskavo; — Matevž Novak v Pilštanj. — Umerl je čast. gosp. Blaž Artverič, fajmošter v Podčetertku. R. I. P.!

Za dr. Knobleherjev spominek.

Prenesek od 1.—6. naznanila 4 cekini in 602 gold. 6 kr.

Prečastitljiva cirkniska dekanija je poslala 40 gold.

18 kr. od naslednjih gg.:

Gospod Franc Anžlovar, dekan v Cirknici	3 gold. — kr.
Anton Vonča, kaplan v Cirknici	2 " — "
Andrej Likar, kaplan v Cirknici	1 " — "
Juri Križaj, fajmošter v Starim tergu	3 " — "
Kašper Kankel, kaplan v Starim tergu	2 " — "
Anton Černe, kaplan v Starim tergu	2 " — "
Jožef Bevk, kurat na Križni gori	2 " — "
Matija Erzar, fajmošter na Blokih	2 " — "
Tomaž Šlibar, kaplan na Blokih	1 " — "
Jan. Orehek, kaplan na Blokih	1 " — "
Matija Smit, fajmošter v Planini	3 " — "
Jan. Zivic, kaplan v Planini	2 " — "
Jak. Kušlan, fajmošter na Studenim	1 " — "
Matija Mikš, fajmošter v Šent-Vidu	1 " — "
Lorenc Kristofič, kaplan v Šent-Vidu	1 " — "
Tomaž Zerovnik, lokalist v Grahovim	2 " — "
Blaž Vomperger, lokalist pri sv. Trojici	1 " — "
Kajetan Kanc, lokalist v Babnim polji	1 " — "
Jan. Pivk, ekspoz. v Begnah	1 " — "
Anton Ogrinc, c. k. okrajni predstojnik v Ložu	1 " — "
Jan. Arko, c. k. okrajni predstojnik v Planini	2 " — "
Val. Peterlin, c. k. vradni kancelist v Planini	— " 30 "
Fr. Wahrheit, c. k. asistent pri davkih v Planini	— " 20 "
Štefan Brus, c. k. vradni kontrolor v Planini	— " 30 "
Matija Wolfinger v Planini	— " 30 "
Anton Kane, župan v Planini	1 " — "
Jak. Blažon v Planini	1 " — "
A. Mošek v Planini	— " 24 "
Franc Kovšca v Planini	— " 20 "
Jan. Zalaznik v Planini	— " 20 "
J. Perenič v Planini	— " 24 "
Iz raške fare na Dolenskim (večidel v tolarjih)	37 " 30 "
Gospod prof. Fr. Metelko	5 " — "
J. V. v B.	1 " — "
Neimenovan gospod	2 " — "
A. S. v S.	1 " — "
Iz cerklanske dekanije na Tominskim (nasl. 4 gld.):	
Gospod Lorenc Kristan, kaplan v Otaležu	2 " — "
" Blaž Matuc, kaplan v Ravnah	1 " — "
" Anton Flander, kaplan v Oblokah	1 " — "
Vse Bogu v čast in našim dušam v zveličanje	1 " — "

Skupaj: 87 gold. 48 kr.

S poprejšnjim: 4 cekini in 693 " 54 "

21. listopada (novembra) se začne v naši škofii sveto leto in terpi do 23. grudna (decembra).